

Piedot parādus

Mt. 18, 23-35

23 Tāpēc Dieva valstība ir līdzīga ķēniņam, kas ar saviem kalpiem gribēja norēķināties.

24 Un, kad viņš iesāka norēķinu, viņam pieveda parādnieku, kas tam bija parādā desmit tūkstošu talentu. 25 Bet, kad tas nespēja samaksāt, tad kungs pavēlēja to pārdot ar sievu un bērniem un visu, kas tam bija, un samaksāt. 26 Tad kalps krita pie zemes un viņu gauži lūdza, sacīdams: cieties ar mani, es tev visu nomaksāšu. 27 Tad kungam palika kalpa žēl, un viņš to palaida un parādu tam arī atlaida.

28 Bet šis pats kalps, izgājis ārā, sastapa vienu no saviem darba biedriem, kas tam bija simts denāriju parādā; viņš to satvēra, žņaudza un sacīja: maksā, ko esi parādā! 29 Tad viņa darba biedris krita tam pie kājām, lūdzās un sacīja: cieties ar mani, es tev samaksāšu. 30 Bet viņš negribēja un nogājis, to iemeta cietumā, tiekams tas savu parādu samaksā.

31 Kad nu viņa darba biedri to redzēja, tad tie ļoti noskuma, tie aizgāja un izstāstīja savam kungam visu, kas bija noticis. 32 Tad viņa kungs to pasauca un tam sacīja: tu nekrietnais kalps! Visu šo parādu es tev atlaidu, kad tu mani lūdzi. 33 Vai tad tev arīdzan nebija apžēloties par savu darba biedru, kā es par tevi esmu apžēlojies? 34 Un viņa kungs apskaitās, un nodeva to mocītājiem, kamēr tas samaksā visu, ko viņš tam bija parādā.

35 Tā arī Mans Debesu Tēvs jums darīs, ja jūs ikviens savam brālim no sirds nepiedosit.”

Mīļā draudze!

Sākam ar divām ziņām:

5. oktobrī Parīzes krimināltiesa piesprieda bijušajam Francijas bankas „Societe Generale” treiderim Žeromam Kervelam trīs gadus ilgu cietumsodu, kā arī nolēma, ka viņam jāatlīdzina bankai nodarītie zaudējumi 4,9 miljardu eiro apmērā. Noskaidrojās, ka 2007. un 2008. gadā „SocGen” treideris bez priekšniecības ziņas atvēris biržā fiktīvas pozīcijas par kopējo summu aptuveni 50 miljardi eiro, kas, starp citu, gandrīz pusotru reizi pārsniedza bankas pašas kapitālu. Savas vētrainās darbības laikā Kervels paspēja darba devējiem nodarīt 4,9 miljardu eiro zaudējumus. Interesanti – tikai trīs

gadi. Mums taču par to, ka nozog kādu drēbju gabalu, var ielikt par tādu laiku cietumā.

Otrā ziņā: Nesen presē parādījās informācija par nodokļu parādnieku amnestiju. Nodokļu parādu amnestija Latvijā varētu tikt piedāvāta kopumā 121 557 parādniekiem, liecina Finanšu ministrijas atbildīgās darba grupas sagatavotā prezentācija. Eksperti uzskata, ka pilnīga nodokļu amnestija nebūs labs piemērs godīgajiem nodokļu maksātājiem. Amnestija rada draudus arī godīgo nodokļu maksātāju disciplīnai. Godīgais maksātājs, redzot, ka negodīgajiem piemēro amnestiju, var spriest kāpēc censties nodokļus maksāt, ja viņš ir vienādās pozīcijās ar nemaksātāju.

Jauki, vai ne? Šodienas stāstā notiek kaut kas līdzīgs. Tas cilvēks, kas ir parādā savam kungam, ir izšeftējis desmit tūkstošu talentu. Viens talents ir 6000 denāriji. Viens denārijs bija strādnieka dienas alga. Tātad – $10\,000 \times 6000 = 60\,000\,000$ (60 milj.) denāriji – apm. 300 000 000 milj. lati.

Mūsu sabiedrības priekšgalā ķēniņa nav. Ja iet runa par sabiedrisko īpašumu, tad par to atbild tiesas un likumdevējs. Mums taču laikam tas nebūtu pieņemami, ka lielle žuļiki tiek sveikā cauri.

Labi, Jēzus šajā līdzībā vēlējās parādīt saviem mācekļiem, cik bezgala liela ir Dieva žēlastība. Tomēr arī tai ir savas robežas. Kad nupat apžēlotais pats izrīkojās nežēlīgi pret savu parādnieku, un viņa kungs to uzzina, tad arī viņa mērs ir pilns. Sadusmots tas to iemet cietumā. Šeit nu mēs gan piekritīsim, ka tā bija taisnīga un pareiza rīcība. Laikam taču, ka daudziem no mums ir grūti panesami tieši šī netaisnība, ka pret maziem gariem var izturēties bez nekādas pretī nākšanas, savukārt tiem lielajiem viss ir atļauts. Tas vienkārši nav godīgi.

Agrāk bija tā, ka parādniekus ielika cietumā, kur bija diezgan briesmīgi apstākļi. Par to laiku viņa piederīgie, ja tādi bija, izmisīgi meklēja naudu, kā viņu no cietuma izpestīt. Šodien parādu piedzinēji arī nav pārāk patīkama kompānija. Vēl nāk klāt, ka līgumi, kas ir noslēgti ar bankām, paredz, ka parādnieks neatbild tikai ar ķīlu, bet ar visiem saviem ienākumiem.

Tas nozīmē, ka parādu nasta ir jānes visu turpmāko dzīvi. Zviedrijā u.c. ziemeļu valstīs, kur darbojas tieši tās pašas bankas kā Latvijā, tādas normas nepastāv.

Tātad mēs arī šeit skaidri saredzam to, ka viena taisnība visiem ir skaista frāze, bet īstenībā tā neeksistē. Tomēr tad paceļas jautājums, vai vispār ir vērts iesaistīties politikā, iestāties par taisnīgumu, dzīvot godīgu dzīvi. Iespējamu atbildi mēs varam saņemt Tēvreizē. Tur ir teikts: *un piedod mums mūsu parādus, kā arī mēs piedodam saviem parādniekiem*. Šeit nav runa tikai par mūsu savstarpējām attiecībām, bet arī par mūsu attiecībām ar Dievu. Dieva labvēlība pret mums tiek sasaistīta ar mūsu izturēšanos pret saviem līdzcilvēkiem. Savukārt, tas, kā es iztuos pret saviem parādniekiem, ir personīgas dabas jautājums, tas ir atkarīgs no tā, vai es to gribu. Es šeit nevaru attaisnoties ar to, ka citi tā nedara. Tā ir mana personīga atbildība. Ja es aizdodu kādam naudu, un tas to nevar atmaksāt, tad tas ir manā ziņā, vai un kad es gribu atlaist parādus. Galvenais

atskaites punkts tomēr nav tas, ka es piedzīvoju zaudējumu, bet tas ir manas attiecības ar Dievu. Un šeit izrādās, ka mēs visi esam Dievam parādā. Jūs teiksiet, ka šodienas līdzība, gan arī Tēvreize runā par grēkiem, par garīgām lietām, nevis naudas vai mantiskiem parādiem. No vienas puses tā to var saprast, no otras puses, kāpēc Jēzus nesauc grēku par grēku, un tā vietā lieto šo vārdu “parāds”?

Lielāka skaidrība rodas tad, kad padomājam, kas īsti ir tās lietas, kuras mēs esam Dievam parādā - bez Viņa mums nebūtu dzīvības, tātad tas, ka mēs vispār esam. Mēs Viņam esam parādā pateicību, cieņu, mīlestību, tās visas ir garīgas lietas. Bet tikpat lielā mērā Dievs mums dāvina materiālas lietas, kaut vai to pašu dienišķo maizi, ko izlūdzamies Tēvreizē. No Dieva mēs saņemam gan garīgas, gan materiālas lietas. Ir tikai viens Radītājs, kas tās ir veidojis un devis mūsu rīcībā.

Šodienas līdzībā Jēzus sākumā saka, ka tā attēlo debesu valstību. Debesu, vai Dieva valstība, nav tikai atrodama debesīs, pēc nāves. Tā sākas mūsu pašreizējā dzīvē, un Jēzus aicina mūs to meklēt no visas sirds. Te ir runa par mūsu iekšējo, garīgo pasauli, un arī par mūsu attiecībām, par to, kā mēs tērējam sev dotos līdzekļus, vai mēs dalāmies, vai plēšam mantas. Visa mūsu dzīve lai norit tā, ka Dievs ir galvenais noteicējs visās lietās. Mēs jau esam gudri, un spējām slēpt savus grēkus, savu neticību, aiz visādām atrunām. Piemēram, ka likumdošana neparedz maigākus noteikumus pret parādniekiem. Paši tādu līgumu parakstīja, tātad paši vainīgi. Pēc Dieva valstības principiem kristiešiem būtu jāmeklē ceļu, kā mainīt likumus, vai arī atsevišķā gadījumā ietekmēt atbildīgos, ka noraksta parādus, vai atvieglo parādu atmaksu.

Šodienas līdzībā kungs izrādīja žēlsirdību pret savu padoto. Ja Jēzus to attiecina uz visu debesu valstību, tad tā vairs nav tikai vienreizēja individuāla rīcība, bet tas ir kā viens no galvenajiem vadmotīviem tur, kur valda Dievs. Žēlsirdība. Tas nozīmē, ticēt otram, dot viņam otru iespēju, ka var sākt no jauna. Tā ir iejušanās otra *ādā*, mēģinājums saprast, kāpēc viņš ir nonācis šādā situācijā.

Žēlsirdību nevar pieprasīt ar likumu, man tā pienākas. Tā vienmēr sākas ar manu personīgo attieksmi. Ja mēs vēlamies, mēs kopā varam pieņemt arī žēlsirdīgus likumus. Tas risks, ka otrs izmanto tos, pastāv, tāpat kā līdzībā, kur apžēlotais izturas nežēlīgi pret savu parādnieku. Dievs pret mums izrāda visu laiku neiedomājamu žēlsirdību, pieļaujot to, ka mēs esam brīvi savā izvēlē.

Vai mēs to novērtējam? Es baidos, ka nē!

Āmen!